

Rapport Europese Commissie onleesbaar door overvloed aan afkortingen

In de periode 2007-2013 besteedt de Europese Unie binnen het zevende Kaderprogramma 1,8 miljard euro aan milieuonderzoek (inclusief klimaatverandering). Onderzoek aan water maakt hier deel van uit. Daarnaast is 42,9 miljard euro uitgetrokken voor landbouwers die onder meer aan strengere waterkwaliteitsnormen moeten voldoen. De getallen van het zesde Kaderprogramma heb ik niet zo paraat, maar ik verwacht dezelfde orde van grootte - veel geld. Binnen het programma bevindt zich een boom van subprogramma's en activiteiten, waarin zich ergens het onderzoek bevindt dat leidde tot de publicatie 'Advanced tools and models to improve river basin management in Europe in the context of climate change (Aquaterra)'.

De Europese Commissie (EC) besteedt grote sommen belastinggeld aan onderzoek. Het is natuurlijk mooi als we daar zelf van mee kunnen profiteren, maar nog mooier zou het zijn als zinvolle en nuttige resultaten worden geboekt. Niet iedereen merkt daar echter wat van. Resultaten worden veelal louter binnen de eigen gemeenschap gecommuniceerd - en zijn vaak ook alleen daar echt bruikbaar - met als gevolg dat het werk van de Commissie zich te vaak in een soort parallel universum bevindt.

Het onderhavige boekwerk zou gezien de titel een overzicht moeten geven van gereedschappen ter verbetering van waterbeheer in relatie tot klimaatverandering. De gereedschappen bestaan vooral uit een woud van ondoorgronde afkortingen en aanbevelingen die uiteenlopen van zeer specifiek tot zeer algemeen. De algemene aanbevelingen zijn van het kaliber 'meer onderzoek is nodig'. De specifieke aanbevelingen omvatten bijvoorbeeld het combineren van meerdere Europese projecten met moeilijke afkortingen ten behoeve van een nadere *assessment* van de concentratie hexabromocyclododecaan in een zijrivier van de Ebro. In beide gevallen wordt de relatie met klimaatverandering niet duidelijk gemaakt, zodat de lezer toch met de indruk achterblijft dat het klimaat er vooral voor het verkrijgen van financiering is bijgehaald.

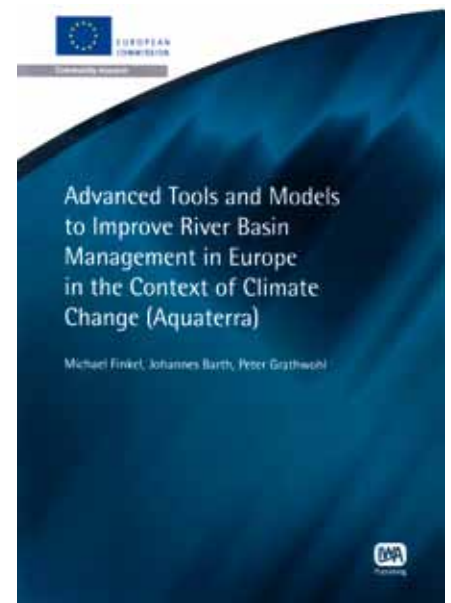
De maar liefst 95 auteurs beschrijven in tien hoofdstukken even zoveel afkortingen, waarvan we vermoeden dat het namen van projecten zijn. De hoofdstukken gaan over biochemische processen in bodem en sediment, verplaatsing van stoffen, data-analyses en monitoring, integratie van het eigen onderzoek, modellen, integratie van de opgedane kennis en het aansluiten van behoefte uit het beleid aan onderzoek. Wie verder leest dan de hoofdstuktitels ziet dat het in feite gaat om wetenschappelijke casussen over bodemchemie en sediment in een aantal deelstroomgebieden in Europa. Deze zijn opgehangen in afkortingen die weer via pijlen aan elkaar worden verbonden om een samenhang te suggereren.

Helaas heeft men alle informatie buitengewoon onaantrekkelijk gepresenteerd door gebruik te maken van honderden afkortingen met namen als INTEGRATOR,

FLUX en TREND, waarbij het de buitenstaander gaat duizelen. Ik zou zeker een pagina kunnen vullen met alle unieke afkortingen die in het rapport voorkomen. Op meerdere plekken worden projecten beschreven zonder dat daaraan enige conclusie wordt verbonden. Dat kan pagina's lang zo doorgaan, wanneer we bijvoorbeeld lezen dat adviesbureau A uit land X een model met een mooie afkorting heeft gemaakt met wel 16 parameters en gebaseerd op een computercode met een andere mooie afkorting, dat het model geijkt is en vervolgens in staat bleek de stroming van water over dezelfde periode (!) te simuleren. Behalve dat zijn hierna nog meerdere pogingen gedaan om een combinatie te maken met een aantal andere modellen met andere afkortingen die concentraties van stoffen over een andere periode kunnen simuleren. Uiteindelijk is door de koppeling van drie modellen met drie afkortingen een simulatie gedaan van de verandering van de concentratie van een stof op basis van een scenario dat weer door een vierde model met een vierde afkorting is aangeleverd.

Punt. Geen analyse van de resultaten, evenmin van de methode, geen conclusie. Wie zou hierin geïnteresseerd zijn? Toch menen de redacteuren dat het project een belangrijke bijdrage heeft geleverd. Dat leest op de één of andere manier toch als preken voor eigen parochie. Wie hoopt op een schat aan generieke kennis of informatie komt bedrogen uit. Over de toepasbaarheid van de afkortingen in andere stroomgebieden wordt niet veel gezegd. Het hoofdstuk met aanbevelingen bestaat ook grotendeels uit beschrijvingen van verrichte werkzaamheden met in het kort conclusies als 'stroomgebieden zijn complex'. Was dat niet een reden tot het onderzoek?

Aan het eind van het rapport is de in de titel genoemde relatie met klimaatverandering toch wel een zeer dunne. Het komt nogal geforceerd over, net als de beleidsaanbevelingen die kennelijk contractueel verplicht waren. "Bij stroomgebiedsbeheer dient men te letten op overstromingsvlakten voor het aanwijzen van gebieden voor natuurherstel en opslag als hoogwatervoorziening." Binnen een deelproject is 'aangetoond' dat één enkele modelsimulatie voor de toekomst van klimaatverandering slechts het beeld schetst van één der mogelijke scenario's. Nee maar...

Is er werkelijk EC-onderzoek nodig om dit aan te tonen? Had de Europese Commissie inderdaad een dergelijke vraagstelling? Verder wordt het gebruik van isotopen aanbevolen. In een publicatie van de Nederlandse Hydrologische Vereniging naar aanleiding van een bijeenkomst 20 jaar geleden staat eenzelfde advies. De EC presenteert dit nu wederom als nieuw inzicht. Alle resultaten zouden via een webportal met een afkorting beschikbaar moeten zijn. Helaas wordt er geen URL bij gegeven, zodat de beschikbaarheid beperkt blijft tot de kenners.

De prijs van het boek ten slotte is exorbitant voor iets dat vooral voor de eigen groep is geschreven - men zou betaald moeten krijgen om dit te moeten lezen. Waarschijnlijk kan met dit rapport iemand in Brussel weer een *target* afvinken: 'rapport opgeleverd'. Dat niemand het leest, is dan bijzaak.

Michael van der Valk

'Advanced tools and models to improve river basin management in Europe in the context of climate change (Aquaterra)' van M. Finkel, J. Barth en P. Grathwohl wordt uitgegeven door IWA Publishing (ISBN 1-84339372-7), telt 99 pagina's en kost 85 euro.